

REFERAT Økonomiudvalget 2018 - 2025 d. 12-10-2022

Mødedato Onsdag d. 12. oktober 2022 kl. 08:00

Mødested Järvenpää

Mødedeltagere Formand Britt Jensen (A), Birgitte Glifberg (A), Flemming Lunde Østergaard (A), Peter Mikkelsen (Ø), Kim Drejer Nielsen (C)

Indholdsfortegnelse

Opfølgning på valgdeltagelse og lokale initiativer ved KV21	3
---	---

Punkt 193: Opfølgning på valgdeltagelse og lokale initiativer ved KV21

00.01.00-G01-59-22

Økonomiudvalget

Økonomiudvalget

Beslutningskompetence

KB

Sagens kerne

Som ved tidligere kommunal- og regionalvalg iværksatte Rødovre Kommune op til valget i november 2021 lokale initiativer til fremme af valgdeltagelsen. Københavns Universitet har for nyligt udgivet en rapport om valgdeltagelsen ved kommunal- og regionalvalget 2021. Med denne sag følger en opfølgning på valgdeltagelsen i Rødovre og på de lokale initiativer.

Indstilling

Staben for Politik og Kommunikation indstiller, at opfølgning på valgdeltagelsen og de lokale initiativer tages til efterretning.

Sagsfremstilling

Ved kommunal- og regionalvalget i november 2021 (KV21) faldt valgdeltagelsen i Danmark med 3,6 procentpoint fra 70,8% i 2017 til 67,2%. Det er andet kommunalvalg i træk, hvor valgdeltagelsen er faldet og det er under gennemsnittet for kommunalvalg siden 1970, der ligger på 71,3%. I rapporten fra Københavns Universitet beskrives den faldende valgdeltagelse som bekymrende, fordi den svækker den demokratiske legitimitet. Som ved tidligere valg ses der ulighed i valgdeltagelsen, hvor bl.a. de unge, kontanthjælpsmodtagere og grupper af ikke etniske danskere har en markant lavere valgdeltagelse.

På landsplan er konklusionen, at det som forventet er de mindst ressourcestærke, der har det største fald i valgdeltagelsen og at faldet i valgdeltagelsen på næsten alle parametre kan tilskrives de grupper, der i forvejen stemmer mindst.

Den samlede rapport fra Københavns Universitet kan findes på deres hjemmeside under Center for valg og partier: [KV21_kortl_gning_af_valgdeltagelse.pdf \(ku.dk\)](#)

Valgdeltagelsen i Rødovre

Rødovre oplevede ligesom på landsplan et markant fald i valgdeltagelsen – med et fald på 5,1 procentpoint fra 65% i 2017 til 59,9% i 2021. Sammenligner man Rødovres stemmeprocent i 2021 med stemmeprocenten i andre vestegnskommuner ligger flere kommuner på omtrent samme niveau som Rødovre, nogle lidt over andre lidt under, f.eks. Hvidovre på 60,8 %, Albertslund på 61,9%, Brøndby på 55,5% og Ishøj på 56,3%.

Uligheden i valgdeltagelsen

Det landsdækkende mønster i uligheden i valgdeltagelsen afspejler sig også i Rødovre, hvor bl.a. gruppen af unge, borgere på kontanthjælp og indvandrere og efterkommere også ved kommunal- og regionalvalget i 2021 lå lavt:

- Unge mellem 19-21 år: 48,7%
- Unge mellem 22-29 år: 40,6%
- Borgere på kontanthjælp: 33,2%
- Indvandrere: 33,6 %
- Efterkommere: 29,2 %

Coronas indvirkning på valgdeltagelsen

Til trods for at kommunalvalget ikke blev et valg præget af coronarestriktioner, påvirkede coronasmitteniveauet alligevel valgdeltagelsen. Smitteniveauet for COVID-19 i de enkelte kommuner har entydigt påvirket valgdeltagelsen i nedadgående retning. Men smitteniveauet kan dog langt fra forklare hele nedgangen i valgdeltagelsen. Man kan sige at coronasmitten forstærkede en generel trend med faldende valgdeltagelse. Rødovre lå med et relativt højt smitteniveau på valgdagen og tal fra Statens Serum Institut viser, at Rødovre lå som nummer 11 blandt landets kommuner.

Brevstemmer

Gennem de senere år har antallet af brevstemmer været støt stigende, og grundet corona var der endvidere en forventning om et stigende antal brevstemmer. Kommunalvalget i 2021 havde også den højeste brevstemmeprocent nogensinde målt i Danmark med 10,13 % af de afgivne stemmer. Rødovre lå knapt så højt med 8,9 %, men modtog dog 256 flere brevstemmer i 2021 end ved valget i 2017. I rapporten fra Københavns Universitet beskrives, hvordan et stigende antal brevstemmer hænger sammen med lavere valgdeltagelse – og at forklaringen bl.a. skal findes i, at hvis der brevstemmes brydes der med den 'sociale' rutine i at flere i husstanden stemmer samtidig.

Opfølgning på lokale initiativer i Rødovre

Som ved tidligere valg iværksatte Rødovre (i samarbejde med relevante parter som Udsatterrådet og Integrationsrådet) i forbindelse med KV21 en række initiativer med det formål at sætte fokus på valgdeltagelsen. Det var både generelle og mere specifikke indsatser rettet mod særlige grupper med lav valgdeltagelse, herunder bl.a. mobil stemmeboks i jobcenter, 'husk at stemme' besked i e-boks til unge, lokale ambassadører med budskab om at stemme, tegnekonkurrence mv.

Formålet med de lokale indsatser var at skabe øget opmærksomhed omkring vigtigheden af at stemme og gøre sin indflydelse gældende. Om tiltagene har haft en positiv indflydelse i forhold til at få flere til at stemme, er det ikke muligt at sige noget om. Lokale initiativer er imidlertid med til at skabe en vigtig opmærksomhed omkring et stigende demokratisk problem, som rapporten fra Københavns Universitet påpeger - nemlig at færre udnytter deres ret til at stemme.

Nedenfor følger en opfølgning på enkelte lokale indsatser, hvor der er gjort særlige erfaringer, der kan bruges fremadrettet. I bilag til sagen ses samlet oversigt over de politisk fremlagte forslag til lokale indsatser ved KV21.

- Mobil stemmeboks i jobcenter

Ved de sidste to kommunalvalg har der været mobil stemmeboks i jobcenteret, hvor der har været mulighed for at brevstemme. Ønsket har været at nå flere af de udsatte borgere ved at gøre det så nemt som muligt for dem at stemme. Ved kommunalvalget i 2017 brevstemte 82 borgere i jobcenteret og ved kommunalvalget i 2021 brevstemte 53 borgere i jobcenteret. Det er relativt få, også set i forhold til bl.a. det personalemæssige ressourceforbrug.

- Lokale ambassadører

Med afsæt i KL's kampagne, der satte fokus på at det at stemme er noget, man gør sammen – fik Rødovre Kommune lokale ambassadører til at hjælpe med at udbrede 'husk at stemme' budskabet. For eksempel var der i lokalavisen et holdbillede af bl.a. ishockey klubben med 'husk at stemme' budskab. Det vurderes at være en fin måde at sprede budskabet på, og ikke særlig ressourcekrævende. Ishockeyklubben viste ligeledes KL's kampagnefilm på deres storskærme i forbindelse med hjemmekampe op til valget.

- Tegnekonkurrence

Efter positive erfaringer fra andre kommuner, blev det ifm. kommunalvalget i 2021 besluttet at afholde en tegnekonkurrence for samtlige af kommunens børn og unge (0-18 år). Konkurrencen blev med hjælp fra Børne- og Kulturforvaltningen markedsført via skoler, daginstitutioner og dagplejere, og vurderingen er at det skabte en god opmærksomhed omkring valget blandt både børnene og deres forældre. Der blev modtaget i alt 221 tegninger, og der blev udtrukket en tilfældig vinder pr. valgdistrikt. Præmien var to biografbilletter med sodavand og popcorn. Det er ikke opgjort om tegningerne kom fra børn i de målgrupper vi gerne ville nå, men dette tiltag blev også iværksat som en mere generel opmærksomhed på valget samt en måde at få alle fremtidens vælgere gjort interesserede i demokrati og valg.

- Digital besked i e-boks om at huske at stemme

Ved kommunalvalget i 2021 sendte Rødovre 'husk at stemme' beskeder til gruppen af unge mellem 19-29 år. Beskederne blev sendt som digital post, og differentierede med bl.a. et foto af indgangen til valgstedet i de unges eget valgdistrikt. Forskning har vist, at noget af det mest virkningsfulde er at sende sms beskeder/digitale beskeder. Det er samtidig en indsats der ressourcemæssigt er til at håndtere.

- SoMe tiltag

I ugerne op til valget blev Rødovre Kommunes Facebookside desuden brugt til at gøre opmærksom på, at man som borger skulle bruge sin stemme. Opslagene indeholdt både nyttig information om mulighederne for at stemme og forholdene

omkring valget samt enkelte påmindelser om, at man skulle huske at stemme. Opslagene blev taget vel imod og nåede i gennemsnit lige over 3.000 Facebookbrugere pr. opslag. Som et supplerende tiltag blev der endvidere booket spot i Atlas og Viften biograferne, hvor KL's kampagnefilm blev vist forud for alle filmvisninger i 30 dage op til valget.

Tiltag ved øvrige valg

Det er primært i forbindelse med kommunal- og regionalvalg, at der har været flere, særlige lokale indsatser, herunder også indsatser i forlængelse af KL's særlige valgfremmende kampagne indsatser.

I forbindelse med et forestående folketingsvalg vil Rødovre Kommune skabe opmærksomhed omkring valget og vigtigheden af at stemme på f.eks. Rødovres hjemmeside, facebookside og lignende.

Lov- og plangrundlag

Ingen.

Økonomiske konsekvenser

Udgifter til lokale initiativer beløb sig til XX, som blev afholdt af midler afsat til Demokratisk Laboratorium samt midler til budget for afholdelse af kommunalvalg.

Tidsplan

Ingen.

Bilag

Kortlægning af valgdeltagelse KV21 - Rødovre

Lokale indsatser ved KV21